

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Запорізький національний університет
Освітня програма	2941 Мисливське господарство
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	205 Лісове господарство

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Запорізький національний університет
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	2941
Назва ОП	Мисливське господарство
Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство
Спеціальність	205 Лісове господарство
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Ярошук Роман Анатолійович, Коваль Геннадій Володимирович, Шукель Ігор Володимирович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	29.10.2020 р. – 31.10.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://www.znu.edu.ua/pidrozdily/viddil_monitoryngu/vidom-pro-samoocin/2020/_so_205.pdf
Програма візиту експертної групи	https://www.znu.edu.ua/pidrozdily/viddil_monitoryngu/ppae2020/_v_zitu_205_l_sove_gospodarstvo.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

☐ Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОП «Мисливське господарство» другого (магістерського) рівня вищої освіти відповідає Критеріям акредитації. Цілі ОП відповідають стратегії ЗВО, є чіткими та професійно орієнтованими, враховують позиції стейкхолдерів. Форми навчання та викладання студентоцентризовані, відповідають заявленим цілям, а матеріальні та людські ресурси є достатніми для їх виконання. ОП проходить процедуру акредитації вперше. Структура та зміст ОП є логічними і послідовними, відповідають вимогам Закону України «Про вищу освіту». Освітні компоненти ОП відповідають предметній спеціальності «Лісове господарство» та відображають сучасні тенденції галузі «Мисливське господарство». Навчання на ОП здійснюється у відповідності до Положення про організацію освітнього процесу. Вибірковість дисциплін забезпечує здобувачам індивідуальну освітню траєкторію. Високий рівень поінформованості щодо навчальних дисциплін. Розклад занять та контрольних заходів оприлюднений на дошці біля кафедри та блог-сторінці факультету. На практичних заняттях проводиться розробка науково-пошукових робіт з оптимізації чисельності мисливської фауни і проектів організації та упорядкування території мисливських господарств, виконуються дослідження морфо-фізіологічних особливостей видів мисливської фауни та з паразитології видів мисливської фауни, при статистичній обробці результатів використовується стандартизоване програмне забезпечення. Студенти приймають участь у Всеукраїнських та Міжнародних конференціях. Атестація здійснюється у формі публічного захисту магістерської роботи. Проводиться регулярне опитування серед студентів через анкетування на сайті університету. Процедури вступу є чіткими та зрозумілими, враховують особливості програми. ЗВО надане роз'яснення щодо контрольних заходів, оцінювання здобувачів вищої освіти. Значна увага приділяється дотриманню академічної доброчесності всіма учасниками освітнього процесу. Встановлено відповідність між викладачами та дисциплінами, які вони викладають. У ЗВО проводиться конкурсний відбір заміщення вакантних посад НПП. До освітнього процесу залучені викладачі з практичним досвідом, які працюють за сумісництвом. Підвищення кваліфікації або стажування здійснюється у відповідності до Положення про підвищення кваліфікації педагогічних працівників не рідше ніж один раз на п'ять років. Стимулювання розвитку викладацької майстерності та наукової активності здійснюється згідно колективного договору та Положення про преміювання. Внутрішнє забезпечення якості освіти контролюється відбувається відповідно до Статуту, Стратегії і перспективним напрямкам розвитку освітньої, наукової та інноваційної діяльності університету. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси. Відмічене прагнення ЗВО до відкритості та прозорості. ОП та освітня діяльність відповідають усім критеріям Додатку до Положення про акредитацію освітніх програм. Наявні недоліки не можна вважати суттєвими.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Особливістю ОП є її акцентування не лише на регіональний аспект, а спрямування на вивчення біології та етології (поведінкових особливостей) мисливської фауни з метою управління популяціями та сталому використанні мисливських тварин при організації ефективного мисливського господарства; ОП забезпечена базами практик, у тому числі з числа об'єктів природно-заповідного фонду, що розширює можливості працевлаштування випускників; ЗВО має сучасну, потужну матеріально-технічну базу, що повністю забезпечує ОП необхідними ресурсами; Усі НПП мають освіту та науковий ступінь за цією або суміжною спеціальністю. Всі викладачі відповідають професійному спрямуванню та викладанню дисциплін. До викладання на ОП активно залучаються викладачі – практики; Здобувачі вищої освіти та викладачі мають доступ до медичного пункту університету; Вирішення проблем здійснюється згідно Інструкції щодо врегулювання конфліктних ситуацій; Уся інформація щодо освітньої діяльності оприлюднена на сайті ЗВО, стосовно ОП – у блозі біологічного факультету та кафедри біології лісу, мисливствознавства та іхтіології.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

НВідсутність систематичного залучення та мотивації стейкхолдерів до перегляду та оновлення ОП. Зокрема, залучення здобувачів до забезпечення якості ОП не досить ефективне. Вибір здобувачами ВО предметів вибіркового циклу відведено лише на третій семестр, а пошук предметів вибіркового циклу є ускладненим, це утруднює ознайомлення з ними здобувачів та перешкоджає їх самоорганізації при формуванні soft skills. Незначне залучення здобувачів ВО ОП до програм неформальної освіти та академічної мобільності. Слабка обізнаність здобувачів про працевлаштування попередніх випусків студентів, хоча на кафедрі відслідковується кар'єрний ріст випускників. Рекомендовано: розширити інформування здобувачів щодо можливостей їх впливу на формування та оновлення ОП; враховувати вимогу щодо вибірових дисциплін у навчальному плані; своєчасно оновлювати інформацію на офіційних веб-сайтах ЗВО і кафедри; активізувати роботу з заохочення здобувачів ВО до участі у програмах неформальної освіти та академічної мобільності; до переліку рекомендованої літератури ОК включати сучасні літературні джерела; для більш якісного інформування стейкхолдерів вдосконалити існуючу у ЗВО систему висвітлення інформації про ОП.

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

ОП “Мисливське господарство” спеціальності 205 “Лісове господарство” спрямована на підготовку фахівців, які здатні вирішувати виробничі питання для здійснення професійної та науково-практичної діяльності у галузі лісового та мисливського господарств; розробки, впровадження ефективних заходів та інноваційних технологій з охорони, відтворення та сталого використання лісових і мисливських ресурсів. Це відповідає Статуту, Стратегії і перспективним напрямкам розвитку освітньої, наукової та інноваційної діяльності ЗНУ (https://www.znu.edu.ua/docs/2019/statut_znu.pdf; https://www.znu.edu.ua/docs/2019/strategiya_rozvitku_znu.pdf). У історичних відомостях ЗВО відображено відкриття ОП «Мисливське господарство» у рамках спеціальності Біологія з 1989 р. (<https://web.znu.edu.ua/myslyvstvo/399.ukr.html>). ОП акредитується по кафедрі біології лісу, мисливствознавства та іхтіології з ліцензованим обсягом 15 осіб денної форми навчання (<https://www.znu.edu.ua/ukr/university/pidrozdzily/1165/11667>, <https://www.znu.edu.ua/ukr/pk/4362/5172/12461>). За результатами проведених зустрічей зі стейкхолдерами та тенденціями розвитку спеціальності відмічені особливості ОП, що визначаються поєднанням теоретичного змісту предметної області, методів, методики і технологій навчання та застосуванням теоретичної і практичної підготовки. Унікальність ОП визначають: акцент не лише на регіональний аспект; спрямування на вивчення біології та етології мисливських тварин з метою управління популяціями та сталого використання мисливської фауни; забезпечення базами практик, у тому числі і в об'єктах природно-заповідного фонду, що сприяє можливості працевлаштування випускників; наявність сучасної матеріально-технічної бази; наявність в ОП виробничих практик з мисливського та лісового господарств; вибірковий компонент ОП представлений широким спектром дисциплін (https://www.znu.edu.ua/vybirkovi_dyscypliny/bio.pdf). Усі компоненти ОП (https://www.znu.edu.ua/opp2020/mag/bio/mag_mislivs_ke_gospodarstvo.pdf), у тому числі графік освітнього процесу (http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/1635.ukr.html), навчальний план (https://www.znu.edu.ua/faculty/bio/op/2020_NP_mag_MG.pdf) та розклад занять (<https://www.znu.edu.ua/ukr/university/departments/biology/study>) оприлюднені.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

ОП розроблено у зв'язку з нагальною потребою ринку праці у фахівцях мисливського господарства. Заявлена програма готує фахівців, програмні результати яких визначаються здатністю вирішувати виробничі питання професійної та науково-практичної діяльності у галузі лісового та мисливського господарств; розробки, впровадження інноваційних технологій і ефективних заходів з охорони, відтворення та сталого використання лісових і мисливських ресурсів з урахуванням зональних умов. При спілкуванні зі студентами встановлено факт врахування побажань та інтересів студентів стосовно ПРН у ОП. Під час оновлення ОП у грудні 2019-лютому 2020 рр. студенти відзначали необхідність формування компетентностей з інформаційних та комунікаційних технологій; підбору навчальних дисциплін, які б забезпечували універсальність отриманих компетентностей для більш широких можливостей з працевлаштування (протоколи універсної групи №1 від 09.12.2019, №2 від 13.01.2020, №3 від 26.02.2020). Пропозиції роботодавців збираються через відгуки і рецензії на ОП (OP_MG_mag_rec.pdf iFOUK6NyCb1N9hVuCsC/Uh7ojq7JCDqJMzmegp8QY4w=), обговорення на засіданнях кафедри (протокол № 7 від 17.12.2019), круглих столах (<https://web.znu.edu.ua/myslyvstvo/>), консультаціях із представниками роботодавців під час засідань проектної групи, викладання на ОП, практики з мисливського господарства (https://web.znu.edu.ua/cms/index.php?action=gallery/photogallery&rozdzilizformy=&site_id=20&lang=ukr&start=192&keywords=). Компетентності випускника відображають погляд роботодавця на освітню та професійну підготовку майбутнього фахівця. Індивідуальний науковий, навчально-методичний та практичний досвід НПП кафедри дає можливість аргументовано впливати на формування освітніх компонент ОП, висловлювати побажання щодо переліку та особливостей викладання навчальних дисциплін, вносити пропозиції до переліку вибіркових дисциплін і форм практичної підготовки здобувачів ВО. Договори та угоди про навчально-наукове співробітництво з вітчизняними та іноземними ЗВО надає можливість застосовувати кращі практики для удосконалення освітнього процесу за ОП.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Підготовка магістрів мисливствознавців для України та Запорізького регіону передбачає формування фахових компетентностей при вирішенні завдань з організації та ведення мисливського господарства; обґрунтування організаційно-управлінських рішень зі сталого використання мисливських ресурсів, підвищення продуктивності та стійкості мисливських угідь, управління популяціями мисливських тварин, як об'єкту рекреаційної діяльності, мисливського, лісового та сільського господарств (ПРН: РНЗн-4, РНЗЗ-4, РНЗн-8). На підприємствах мисливської галузі існує практика заповнення вакансій кадрами споріднених спеціальностей. В Запорізькому регіоні зокрема, і України, відчувається гостра потреба у фахівцях, які б мали сучасну підготовку щодо сталого використання мисливських ресурсів, формування та утримання мисливських та вольєрних господарств і організацій, що займаються мисливським туризмом та трофейним полюванням. В Україні функціонує понад 1200 користувачів мисливських угідь і лише біля 500 забезпечені фахівцями (Андрій Шелепило, відкрита відеозустріч 29.10.2020). Під час формулювання цілей та програмних результатів навчання враховано досвід аналогічних вітчизняних ОП, зокрема Національного лісотехнічного університету України, Національного університету біоресурсів і природокористування України та Харківської державної зооветеринарної академії, було враховано досвід магістерських програм Wildlife Ecology and Wildlife Management (University of Veterinary Medicine, Австрія), Wildtierökologie und Wildtiermanagement (University of Natural Resources and Life Sciences Австрія), Wildlife Ecology and Management (Albert-Ludwigs-Universität Freiburg, Німеччина), University of Pitești (Romania); Гомельський державний університет імені Франциска Скорони (Республіка Білорусь). Проведений аналіз визначив напрям ОП, надав можливість сформувати збалансований перелік освітніх компонент за циклами загальної професійної та практичної підготовки, розширити зміст ОК, які формують інформаційно-комунікаційні та інші соціальні компетентності.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти для другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 205 «Лісове господарство», галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» відсутній. ПРН відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій для магістерського кваліфікаційного рівня, що відображене у цілях ОП: підготовка фахівців, здатних застосовувати набуті компетентності для здійснення професійної та науково-практичної діяльності, зокрема вирішення фахових завдань та проблемних питань у галузі лісового та мисливського господарств; розробка та впровадження ефективних заходів з охорони, відтворення та сталого використання лісових і мисливських ресурсів; впровадження сучасних інноваційних технологій у професійну діяльність.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Цілі ОП в повній мірі відповідають місії та стратегії університету з комплексної освітньої підготовки фахівців, в тому числі магістрів мисливського господарства. Цілі та ПРН відображають сучасні тенденції галузі «Мисливське господарство». Освітні компоненти ОП враховують регіональний контекст, досвід інших ЗВО та побажання стейкхолдерів. Унікальність ОП відображає повний спектр розвитку галузі з управління популяціями та сталому використанні мисливських тварин при організації ефективного мисливського господарства.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Недостатньо в ОП «Мисливське господарство» акцентовано спеціальність 205 «Лісове господарство». Рекомендовано: для забезпечення актуалізації ОК ОП «Мисливське господарство» зі спеціальністю 205 «Лісове господарство» ввести до ВК дисципліну Агролісомеліорація.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Проектування та цілі ОП відповідають заявленому критерію.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ОП та окремих освітніх компонентів відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження і становить 90 кредитів ЕКТС з яких 26,67% (24 кредити) відводиться на вибірккову частину. Дані зазначені в ОП (https://www.znu.edu.ua/opp2020/mag/bio/mag_mislivs__ke_gospodarstvo.pdf), графіку освітнього процесу (http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/1635.ukr.html), навчальному плані (<https://drive.google.com/drive/folders/1ax8u07fL8hq5F70lxkkbfz5wg5tufAgS>) та розкладу занять (<https://www.znu.edu.ua/ukr/university/departments/biology/study>). Стандарт вищої освіти за спеціальністю 205 «Лісове господарство» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» відсутній. При розробці ОП керувалися вимогами 7-го рівня Національної рамки кваліфікацій.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст ОП відповідає другому (магістерському) рівню вищої освіти Національної рамки кваліфікації. Організацію освітнього процесу регламентують Нормативні документи ЗНУ (http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/3647.ukr.html), які включають концепції, положення та порядок освоєння змістовних засад ОП. У ОП 2020 року та Силабусах дисциплін (<https://www.znu.edu.ua/ukr/university/departments/biology/syllabus>) висвітлено чітку структурно-логічну схему та міждисциплінарні зв'язки. Об'єктами професійної діяльності випускників згідно ОП є мисливські тварини; біотопи їх проживання; мисливське господарство, його організація та управління. Цілями ОП є підготовка фахівців з інноваційним мисленням, визначеною громадською позицією, відповідною теоретичною та практичною підготовкою, умінням виконувати професійні функції, приймати управлінські рішення, здійснювати наукові дослідження, брати відповідальність за свої дії, що є передумовою для професійної інтеграції здобувачів освіти до світового економічного простору. Основні компоненти ОП ППН1 (Упорядкування мисливських угідь), УОП1 (Вольєрне утримання диких копитних), УОП3 (Управління популяціями мисливських тварин), УОП5 (Вторинні ресурси мисливського господарства) розкривають теоретичний зміст предметної області у частині функціональної організації біотопів; моніторингу та оцінки стану природних комплексів й охорони природи; сталого використання природних ресурсів), а ОК ЗПК 1 (Проектна діяльність в лісомисливських господарствах), ППН 2 (ГІС-технології у лісовому та мисливському господарстві), ППН 4 (Організація та управління в мисливському господарстві), ПП 5 (Мисливське та природоохоронне законодавство), УОП 4 (Стандартизація та сертифікація мисливської продукції) – у частині організації та ведення мисливських господарств відповідно до вимог законодавства України. У змісті основних і вибіркових ОК враховано регіональні аспекти ведення мисливського господарства. Практичні навички застосування методів, методик, засобів і технологій досліджень у мисливській галузі; вміння користуватися сучасним обладнанням, інструментами, механізмами та технологіями управління популяціями диких тварин, охорони, відтворення та сталого використання мисливських ресурсів, організації та ведення виробничої діяльності у мисливських господарствах і проектною діяльністю в них та застосування інформаційних технологій у виробництві формуються під час аудиторних занять і виробничих практик з лісового (ППН 3) та мисливського господарств (УОП 2). Загалом, зміст ОП «Мисливське господарство» чітку структуру; освітні компоненти, включені до ОП, складають логічну взаємопов'язану систему і в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання, якими має оволодіти здобувач ВО.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОП цілком відповідає вимогам Національної рамки кваліфікацій для магістерського кваліфікаційного рівня (<https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/metodichni-rekomendaciyi-vo>). Обов'язкові компоненти ОП (https://www.znu.edu.ua/opp2020/mag/bio/mag_mislivs__ke_gospodarstvo.pdf), що відображають загально-освітнє та професійне спрямування підготовки ОП Мисливське господарство спеціальності 205 «Лісове господарство» представлені у дисциплінах: проектна діяльність в лісомисливських господарствах, методи наукових досліджень, професійно-орієнтований практикум іноземною мовою, вольєрне утримання диких копитних, вторинні ресурси мисливського господарства, ГІС-технології у лісовому та мисливському господарстві, мисливське та природоохоронне законодавство, організація та управління в мисливському господарстві, стандартизація та сертифікація мисливської продукції, упорядкування мисливських угідь, управління популяціями мисливських тварин, виробничі практики з мисливського господарства та з лісового господарства, кваліфікаційна робота (магістра). Вибіркова складова дисциплін ОП доповнюють технологічний напрямок (інформаційні технології у лісовому та мисливському господарстві, екологічна паразитологія, етика полювання, зоопаркова справа, інноваційні

технології у лісовому та мисливському господарстві, моніторинг природоохоронних територій, культура полювання, лісове діловодство, мисливський туризм, полювання та мисливські господарства світу, управлінський контроль лісових та мисливських господарств, штучне розведення дичини).

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Індивідуальна освітня траєкторія формується шляхом вільного вибору 26,7% (24 кредити) дисциплін, що регламентує Положення про організацію освітнього процесу (http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normativna_basa/polozhennya_pro_organ_zts_yu_osv_tn_ogo_protsestu_v_znu.pdf) та Положенням про організацію освітнього процесу (http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normativna_basa/polozhennya_pro_organ_zts_yu_osv_tn_ogo_protsestu_v_znu.pdf). Організація вивчення навчальних дисциплін професійного циклу за вибором студентів на 2020-2021 н.р. в межах вільного вибору університету (6 кредитів) та професійно-спрямовані дисципліни вільного вибору в межах ОП (18 кредитів) сформована відповідно до Положення про розроблення навчальних планів підготовки здобувачів ступенів вищої освіти бакалавра та магістра в ЗНУ (http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normativna_basa/polozhennya_pro_rozroblennya_navchal_nikh_plan_v_p_dgotovki_zdobuvach_v_stupen_v_vischoyi_osv_ti_bakalavra_ta_mag_stra_v_znu.pdf). Перелік, і характеристика ВК є доступними https://www.znu.edu.ua/vybirkovi_dyscypliny/bio.pdf. Вибір здобувачами ВО дисциплін 1 блоку здійснюється у період з 01 грудня до 31 січня, а з 2 блоку з 01 лютого по 31 березня поточного навчального року на наступний навчальний рік шляхом голосування в СЕЗН ЗНУ Moodle. До початку вибору кожен здобувач на персональну сторінку в СЕЗН ЗНУ Moodle отримує електронне повідомлення-запрошення про необхідність здійснити процедуру вибору дисциплін, яке дублюється на електронну поштову скриньку. На веб-сторінці здобувача у розділі «Курси за вибором» міститься вся інформація про певну ОК (дисципліну), що бере участь у виборі, терміни та процедуру його здійснення. Після закінчення терміну вибору відбувається автоматичне формування навчальних груп. Здобувачам ВО, які не скористалися можливістю вибору ОК в автоматичному режимі, призначаються пріоритети з урахуванням вибору більшості. Вибрані здобувачем ВО дисципліни включаються до індивідуального плану студента і є обов'язковими для вивчення. Силабуси дисциплін розміщено на сайті біологічного факультету (<https://www.znu.edu.ua/ukr/university/departments/biology/syllabus>). При спілкуванні зі здобувачами підтверджено факт вільного вибору навчальних дисциплін. Крім того, підтверджено можливість формування у ЗВО індивідуальної освітньої траєкторії шляхом складання індивідуального графіку, який надається за умови стану здоров'я; працевлаштування за фахом; участі та підготовки до всеукраїнських та міжнародних змагань; зарахування на військову кафедру Запорізького національного технічного університету та участі в міжнародних академічних програмах, що реалізуються за підтримки міжнародних організацій, акредитованих в Україні, програмах виробничої практики за фахом, програм мовної підготовки.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка за ОП забезпечує формування загальних і фахові компетентностей, набуття яких здійснюється і під час аудиторних практичних занять, під час виробничих практик та залучення здобувачів ВО до виконання госпдоговірних тем. ОП та НП передбачено виробничі практики з мисливського (9 кредитів) та лісового (6 кредитів) господарства. Практики регламентуються Положенням про практичну підготовку здобувачів вищої освіти ЗНУ (http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normativna_basa/polozhennya_pro_praktichnu_p_dgotovku_zdobuvach_v_vischoyi_osv_znu.pdf), графіком освітнього процесу (http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/1635.ukr.html), навчальним планом (<https://drive.google.com/drive/folders/1ax8u07fL8hq5F70lxkkbfz5wg5tufAgS>) та силабусом (<https://www.znu.edu.ua/ukr/university/departments/biology/syllabus>). Після проходження практики, здобувач здає звіт про проходження практики та щоденник проходження практики. За результатами проведених зустрічей встановлено, що набуті під час практичної підготовки компетентності задовольняють потреби здобувачів для подальшого навчання та працевлаштування.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

ОП (https://www.znu.edu.ua/pidrozdzily/viddil_monitoryngu/ppae2020/_v_zitu_205_1_sove_gospodarstvo.pdf) забезпечує набуття соціальних навичок у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти у дисциплінах циклу загальної підготовки (проектна діяльність в лісомисливських господарствах, методи наукових досліджень, професійно-орієнтований практикум іноземною мовою), циклу професійної підготовки спеціальності (упорядкування мисливських угідь, ГІС-технології у лісовому та мисливському господарстві, організація та управління в мисливському господарстві, мисливське та природоохоронне законодавство), циклу професійної підготовки освітньої програми (Вольєрне утримання диких копитних, Управління популяціями мисливських тварин, Стандартизація та сертифікація мисливської продукції, Вторинні ресурси мисливського господарства) і

особливо виробничих практик з мисливського та з лісового господарства. Використання інтерактивних методів навчання та викладання дисциплін професійного спрямування, наприклад, робота в групах, розгляд кейсів, забезпечують опанування здобувачем комунікаційних та лідерських навичок.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт за спеціальністю 205 «Лісове господарство» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» відсутній. Під час розробки ОП у частині формування програмних результатів навчання керувалися вимогами 7-го рівня Національної рамки кваліфікацій.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Під час проведення зустрічі зі здобувачами вищої освіти та аналізу навчального плану встановлено, що рівень їх фактичного навантаження забезпечує досягнення програмних результатів навчання з кожної освітньої компоненти. Начальне навантаження розподілено рівномірно впродовж семестру. Оскільки викладання певних дисциплін здійснюється у корпусах, які мають різне територіальне розміщення, розклад занять розроблено таким чином, що студенти впродовж дня займаються в одному корпусі. Обсяг освітніх компонентів не перевищує нормативи.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

В ЗВО наявне Положення про дуальну форму здобуття вищої та фахової передвищої освіти (http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normatyvna_basa/polozhennya_pro_dual_nu_formu_zdobuttya_vischoyi_ta_fakhovoyi_peredvischoyi_osv__ti__v_znu.pdf). Проте підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти ще не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Структура і зміст ОП відповідають встановленим нормативам та Положенням ЗВО. Здобувачам вищої освіти забезпечено вільний вибір індивідуальної освітньої траєкторії. Здобувачі вищої освіти задоволені практичною підготовкою за ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Вибір здобувачами ВО предметів вибіркового циклу відведено лише на третій семестр, а пошук предметів вибіркового циклу є ускладненим, що утруднює ознайомлення з ними здобувачів та перешкоджає їх самоорганізації при формуванні soft skills (Навчальний план https://www.znu.edu.ua/faculty/bio/op/2020_NP_mag_MG.pdf, перелік вибірових дисциплін https://www.znu.edu.ua/vybirkovi_dyscopyliny/bio.pdf). Зокрема, отримані компетентності лише з Інформаційних технологій у лісовому та мисливському господарстві та Інноваційних технологій у лісовому та мисливському господарстві у третьому семестрі недостатньо забезпечують універсальність освітнього компоненту спеціальності 205 «Лісове господарство» для більш широких можливостей з працевлаштування. Рекомендовано: розширити інформування здобувачів щодо можливостей їх впливу на формування та оновлення ОП, актуалізувати вибірову компоненту у навчальному плані шляхом внесення у ВК перелік вибірових дисциплін, для забезпечення універсальності ОК ОП «Мисливське господарство» та спеціальності 205 «Лісове господарство» ввести дисципліну Агролісомеліорація.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ОП має значний рівень узгодженості з якісними характеристиками за усіма підкритеріями. Враховуючи голістичний підхід в оцінюванні компонентів ОП, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність загалом відповідає Критерію 2.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Прийом здобувачів магістра у ЗНУ регламентується (<https://pk.znu.edu.ua/specialistmagistr/>). За посиланням є Перелік документів, необхідних для вступу, Етапи вступної кампанії, Програми фахових вступних випробувань, Розклад фахових вступних випробувань, результати фахових вступних випробувань та апеляцій, ЗНО для вступу в магістратуру в 2020 році, Вартість навчання в 2020 році, Обсяг державного замовлення 2020, Спеціальності, які не потребують складання ЄВІ з іноземної мови). Правила прийому є чіткими та зрозумілими і не містять дискримінаційних положень.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми. За посиланням (<https://pk.znu.edu.ua/specialistmagistr/>) є розклад фахових вступних випробувань та Перелік спеціальностей, які не потребують складання ЄВІ з іноземної мови 2020 р. (<https://pk.znu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/07/%D0%A1%D0%9F%D0%95%D0%A6%D0%86%D0%90%D0%9B%D0%AC%D0%9D%D0%9E%D0%A1%D0%A2%D0%86-%D0%91%D0%95%D0%97-%D0%97%D0%9D%D0%9E.pdf>).

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Документ, який визначає правила визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, – Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ (http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normatyvna_basa/polozhennya_pro_poryadok_perevedennya_v_drakhuvannya_ta_ponovlennya_student_v_u_znu.pdf), яке передбачає зарахування кредитів відповідно до набутих компетентностей згідно з діючою нормативно базою. Процедури є чіткими, зрозумілими та доступними для всіх учасників освітнього процесу. Практика визнання результатів навчання в інших ЗВО за ОП «Мисливське господарство» відсутня.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

ЗВО визнає результати навчання, отримані у неформальній освіті відповідно до Положення ЗНУ про порядок визначення результатів навчання, отриманих у неформальній освіті (http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normatyvna_basa/polozhennya_znu_pro_poryadok_viznachennya_rezultat_v_navchannya_otrimanikh_u_neformal_n_j_osv_t.pdf). Визнання результатів навчання у неформальній освіті дозволяється для дисциплін, які починають викладатися з першого семестру – протягом першого місяця навчання, для інших дисциплін навчального плану – визнання результатів проводиться у семестрі, який передуює семестру, у якому згідно з навчальним планом конкретної освітньої програми передбачено вивчення певної дисципліни. Практика визнання результатів навчання набутих у неформальній освіті за ОП «Мисливське господарство» відсутня.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила прийому до ЗВО на ОП «Мисливське господарство» спеціальності 205 «Лісове господарство» та в контексті Критерію 3 чіткі та зрозумілі. Вони не містять дискримінаційних положень та розміщені на веб-сайті університету, що забезпечує зручний доступ до них всіх зацікавлених осіб.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Не визначено.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 3.1, 3.2 та 3.3. До того ж, враховуючи певну узгодженість за підкритерієм 3.4, голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 3.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Під час аудіювання з гарантом та НПП було з'ясовано, що форми та методи навчання і викладання забезпечені Положенням про організацію освітнього процесу в ЗНУ (http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normativna_basa/polozhennya_pro_organ_zts_yu_osv_tn_ogo_protses_u_v_znu.pdf). Нам було зазначено, що система методів базується на принципах цілеспрямованості, активної та безпосередньої участі викладача і студента. Освітній процес в ЗВО здійснюється за такими формами: навчальні заняття, самостійна робота, практична підготовка, контрольні заходи. Залежно від специфіки ОК НПП обираються форми й методи навчання і викладання. З ними можна ознайомитись у навчально-методичних комплексах та на сторінках ОК у СЕЗН ЗНУ Moodle, що є досить зручно в період дистанційного навчання у зв'язку із COVID-19 (<https://moodle.znu.edu.ua/course/index.php>). Навчання за освітньою програмою забезпечене належною формою та методами оцінювання, а саме: захист лабораторних робіт, усне опитування, тести, поточний контроль та іспит. Отже, заявлені в ОП цілі та програмні результати навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу і принципам академічної свободи.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Інформація щодо цілей, змісту, ПРН, та критеріїв оцінювання здобувачів знаходяться у Силабусах та робочих програмах кожної дисципліни у вільному доступі на сторінках ОК у СЕЗН ЗНУ Moodle (<https://moodle.znu.edu.ua/course/index.php>; <https://www.znu.edu.ua/ukr/university/departments/biology/syllabus>). Завдяки вільному вибору магістрами вибіркового освітніх компонентів (<https://moodle.znu.edu.ua/mod/folder/view.php?id=149729>), місця проходження виробничих практик, академічної мобільності реалізовується студентоцентрований підхід. При необхідності здобувачі мають можливість оформити індивідуальний графік. Центр незалежних соціальних опитувань ЗНУ регулярно проводить анкетування щодо якості освітніх послуг, а також форм і методів навчання. Таким чином аналізують рівень задоволеності здобувачів освітніми послугами (https://www.znu.edu.ua/pidrozdzil/viddil_monitoryngu/2020/zrazok_opituvannya.pdf). У ЗНУ відбувається анонімне опитування студентів стосовно якості навчальних дисциплін при допомозі google-форми (Тест на визначення самооцінки - <https://docs.google.com/forms/d/13mBD2ihE-9caA7edul5IDV-kRTWIJ3RMAQT5vHvdTII/edit>; Тест “Визначення рівня комунікативності” - <https://docs.google.com/forms/d/1O9QYiZ4R-okvqv14oJoe95Lalo-WfRb8iDnXwI3qZ-I/edit>; “вивчення комунікативних і організаторських здібностей (KOC)” - <https://docs.google.com/forms/d/1fyoYOLGIVICJhRvi7NlGFJNe1mn3XAcWike2GJ-yQho/edit>; Профорієнтаційний зріз

- https://docs.google.com/forms/d/1RNMf-9yY4c_j2eoMYF548oQ63B3lk43haeaM8Cw-w4o/edit; Опитування здобувачів освіти - <https://www.znu.edu.ua/ukr/university/pidrozdily/1165/11704/12532>). Таким чином, усі учасники освітнього процесу мають можливість своєчасно отримати інформацію щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

На базі ЗВО функціонує Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених. Його мета – науково-методична роботи з обдарованою молоддю та сприяння у проведенні наукових досліджень. Студенти мають можливість долучитись до виконання науково-дослідних робіт кафедри (<https://web.znu.edu.ua/myslyvstvo/1683.ukr.html>). Кафедра, в свою чергу, залучає здобувачів до обговорення актуальних проблем науки під час конференцій <http://sites.znu.edu.ua/stud-sci-soc/582.ukr.html>; https://www.znu.edu.ua/cms/index.php?action=news/view_details&news_id=49462&lang=ukr&news_code=na-biologichnomu-fakulteti-obgovorili-aktualniproblemi-j-perspektivi-rozvitku-prirodnichikh--medichnikh-ta-farmatsevtichnikh-nauk (2016 р. Бельський В., Томах О.; 2017 р. Вінокуров Д., Проценко Е.; 2018 р. Матвієнко А.). Результати наукових досліджень здобувачів та НПП публікуються у Віснику ЗНУ. Біологічні науки <http://journalsofznu.zp.ua/index.php/biology> (2016 р. Бельський В., Томах О.; 2017 р. Замура А.).

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

ОК щороку наповнюється оновленим матеріалом враховуючи побажання стейкхолдерів та потреб ринку праці. Враховуються побажання студентів, що навчаються за відповідною ОП. Наповнення оновленим ОП забезпечується завдяки залучення НПП до виконання ДБТ, ГДТ, грантів, підвищення кваліфікації, участі їх у конференціях тощо. Вагоме значення для наповнення ОК у ЗНУ має вільний доступ до наукометричних баз Web of Science і Scopus. Оновлення силабусів відбувається щорічно і затверджується кафедрою та науково-методичною радою факультету (<https://www.znu.edu.ua/ukr/university/departments/biology/syllabus>; <https://moodle.znu.edu.ua/course/index.php>).

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Всі учасники навчального процесу мають можливість пройти стажування, взяти участь в академічній мобільності (http://sites.znu.edu.ua/cms/index.php?action=news%2Fview_details&news_id=14977&lang=ukr&until=1465301502&code=2806277b5dd269091e7eddbde1fd2079e). Для реалізації вищезазначених цілей у ЗНУ є відповідний відділ (Відділ міжнародних зв'язків). На сайті цього відділу регулярно оновлюється відповідна інформація (<http://sites.znu.edu.ua/international-relations/1028.ukr.html>). Міжнародні зв'язки забезпечили успішне проходження стажування, виконання наукових досліджень. Підтвердженням цього є успішний захист докторської дисертації в Університеті Сорбонна (Франція) Сарабєєвим В. Л. (https://www.znu.edu.ua/cms/index.php?action=news/view_details&news_id=52009&lang=ukr&news_code=kolektiv-znu-vita---volodimira-sarab---va-izzakhistom-doktorskoyi-disertatsiyi-v-universiteti-sorbonna--frantsiya-). У ході онлайн зустрічі з представниками міжнародного відділу було повідомлено, що станом на сьогодні укладено низку угод між науковими установами та закордонними ЗВО у рамках програми ЄС Erasmus+, University of Pitești (Romania, №1268 від 06.02.2017); Гомельським державним університетом ім. Франциско Скорони (Білорусь, №51-с, от 24.10.2019); Поморською академією (Польща, №75-С від 09.09.2020). Зокрема, із НПП за ОП, що представлена для акредитації, є викладач який знаходиться на стажуванні (д.б.н., доц. Сарабєєв В. Л.).

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

В ЗНУ навчання та викладання за ОП проводиться на достатньому рівні стосовно цілей, змісту та ПРН в контексті сучасної науки і практики у мисливському господарстві, що забезпечується поєднанням навчання та досліджень із застосуванням лабораторного обладнання. Здобувачі вільного вибирають напрямок дослідження та об'єкт дослідження.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

У навчальному плані в блоці дисциплін вільного вибору студента в межах університету зазначені вибіркові дисципліни ВСУ 1 та ВСУ 2. У блоці дисциплін вільного вибору студента в межах спеціальності зазначені вибіркові дисципліни ВСС 1 та ВСС. Дисципліни вільного вибору в навчальних планах не конкретизовані (Навчальний план https://www.znu.edu.ua/faculty/bio/op/2020_NP_mag_MG.pdf, перелік вибіркових дисциплін https://www.znu.edu.ua/vybirkovi_dyscypliny/bio.pdf). Рекомендовано: в навчальних планах конкретизувати, які саме навчальні дисципліни передбачені у ВК.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

ОП має високий рівень узгодженості із якісними характеристиками. Методи навчання та викладання відповідають принципам академічної свободи та дозволяють досягти програмних результатів навчання визначених в ОП. Вказані недоліки є не значимими, враховуючи потенціал ЗНУ та НПП, можуть бути виправлені в найближчий час.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Згідно нормативних документів ЗНУ контрольні заходи та критерії оцінювання регламентуються наступними положеннями: «Про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів» та «Про екзаменаційну комісію з атестації здобувачів вищої освіти у ЗНУ» (http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/3647.ukr.html). Про форми контролю, критерії оцінювання та ін. НПП повідомляють здобувачів на початку семестру. На першій парі студентів також ознайомлюють із особливостями курсу повідомляючи їх про можливість отримати повну інформацію про курс на сторінці дисципліни у СЕНЗ ЗНУ Moodle. Регулярно проводиться опитування студентів щодо якості викладання дисциплін (https://www.znu.edu.ua/pidrozdzily/viddil_monitoryngu/2020/zrazok_opituvannya.pdf). Розклад занять та контрольних заходів оприлюднений на стенді біля кафедри та на офіційному сайті ЗНУ. Під час аудіювання із здобувачами та НПП з'ясовано, що підсумкова атестація здобувачів відбувається у вигляді публічного захисту кваліфікаційної роботи магістра. Про форми контролю, критерії оцінювання та ін. НПП повідомляють здобувачів на початку семестру. На першій парі студентів також ознайомлюють із особливостями курсу повідомляючи їх про можливість отримати повну інформацію про курс на сторінці дисципліни у СЕНЗ ЗНУ Moodle. Регулярно проводиться опитування студентів щодо якості викладання дисциплін (https://www.znu.edu.ua/pidrozdzily/viddil_monitoryngu/2020/zrazok_opituvannya.pdf). Розклад занять та контрольних заходів оприлюднений на стенді біля кафедри та на офіційному сайті ЗНУ. Під час аудіювання із здобувачами та НПП з'ясовано, що підсумкова атестація здобувачів відбувається у вигляді публічного захисту кваліфікаційної роботи магістра.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Для ОП, представленої на акредитацію, за спеціальністю 205 «Лісове господарство» магістерського рівня стандарт відсутній. За відповідною ОП атестація здійснюється у формі захисту кваліфікаційної роботи. Усі кваліфікаційні роботи перевіряються на плагіат за допомогою сервісу «Unicheck» (https://www.znu.edu.ua/cms/index.php?action=news/view_details&news_id=50514&lang=ukr&news_code=provedeno-trening-iz-vikoristannya-servisu-perevirkina-plagiat-Unicheck) та оприлюднюються у репозитарії ЗНУ.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Для чітких і зрозумілих правил проведення контрольних заходів ЗНУ розробив нормативні документи, в яких роз'яснено порядок проведення контрольних заходів (http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/3647.ukr.html; https://www.znu.edu.ua/docs/kodeks_akadem_chnoyi_dobrochesnost_.pdf). Дана інформація представлена на офіційному сайті ЗНУ. Процедура проведення контрольних заходів ОК подана у силабусах. Стосовно особливостей підсумкового контролю та можливості оскарження результатів інформація представлена у пп. 3.6.8 Положення про організацію освітнього процесу. У ЗНУ передбачена можливість для студентів повторно вивчити навчальну дисципліну у випадку академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (Положенні про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання, http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/3647.ukr.html).

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Дотримання академічної доброчесності відбувається за допомогою перевірки наукових публікацій і кваліфікаційних робіт на антиплагіат та нормативних документів, зокрема: «Кодекс академічної доброчесності», погоджена Вченою Радою ЗНУ 31.10.2018 р. https://www.znu.edu.ua/docs/kodeks_akadem_chnoyi_dobrochesnost_.pdf, «Стратегія розвитку ЗНУ на 2018-2022 рр.», затверджена протоколом Вченої Ради ЗНУ №6 від 22.02.2018, п.2.7 та 5.2.4 https://www.znu.edu.ua/docs/2019/strateg_ya_rozvitku_znu.pdf. ЗНУ підписав угоду про співпрацю з компанією «Unicheck» щодо перевірки на виявлення плагіату https://www.znu.edu.ua/cms/index.php?action=news/view_details&news_id=50514&lang=ukr&news_code=provedeno-trening-iz-vikoristannya-servisu-perevirkina-plagiat-Unicheck. У ЗНУ є репозитарій (<https://dspace.znu.edu.ua/xmlui/>). Щодо поінформованості здобувачів стосовно академічної доброчесності проводиться анонімне анкетування серед них. Це дозволяє вживати необхідні роз'яснювальні заходи серед магістрів їхніми науковими керівниками та НПП.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Позитивом ОП є те, що критерії оцінювання ОК – структуровані, знаходяться відкритому доступі на сайті ЗНУ. Порядок оцінювання та оскарження результатів навчання є прозорим та зрозумілим всім учасникам освітнього процесу. Дотримання академічної доброчесності, у тому числі і перевірка наукових публікацій та кваліфікаційних робіт на плагіат відбувається за допомогою сервісу UniCheck. ЗНУ на високому рівні забезпечує заходи щодо академічної доброчесності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

У представлених силабусах за ОП Мисливське господарство подано теми де не вказано які питання будуть розглядатись у лекційних та практичних заняттях. Рекомендуємо: в силабусах конкретизувати питання для розгляду, що буде зручно учасникам освітнього процесу у підготовці до наступного заняття і що сприятиме активнішим дискусіям та додатковій зацікавленості зі сторони здобувачів ВО. У зв'язку із досить малою лісистістю регіону, де знаходиться ЗНУ та на який зосереджений ОП, варто звернути увагу під час наукових досліджень НПП та здобувачів на заходи пов'язанні з фітомеліорацією, що є актуальним у Лівобережному Степу України та у зв'язку із глобальною зміною кліматичних факторів. Рекомендуємо: окремі дисципліни доповнити темами, які пов'язані із особливостями формування захисних лісових смуг, оскільки тут формуються місця кормової бази для мисливських тварин.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Загалом, критерій відповідає рівню відповідності «В». Не зважаючи на виявлені незначні недоліки щодо силабусів, ЗНУ може їх доволі швидко виправити враховуючи наявність доволі потужної нормативно-правової бази, яка стосується усіх питань даного критерію.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Під час аудіювання з НПП підтверджено їх багаторічний досвід за ОП. Науковий здобуток НПП за останніх 5 р. у наукометричних базах Web of Science і Scopus - 11 статей (1. Llopis-Belenguer, C., Blasco-Costa, I., Balbuena, J. A., та ін. Native and invasive hosts play different roles in host-parasite networks. *Ecography*. 2020. С. ecog.04963; 2. Sarabeev, V., Balbuena, J. A., Morand, S. Aggregation patterns of helminth populations in the introduced fish, *Liza haematocheilus* (Teleostei: Mugilidae): disentangling host- parasite relationships. *International Journal for Parasitology*. 2019. Vol. 49, No. 1. С. 83-91; 3. Sarabeev, V. L., Balbuena, J. A., Morand, S. Invasive parasites are detectable by their abundance- occupancy relationships: the case of helminths from *Liza haematocheilus* (Teleostei: Mugilidae). *International Journal for Parasitology*. 2018. Vol. 48, No. 9-10. С. 793-803; 4. Shvydka, S., Sarabeev, V., Estruch, V. D. та ін. Optimum sample size to estimate mean parasite abundance in fish parasite surveys. *Helminthologia*. 2018. Vol. 55, No. 1. С. 52-59; 5. Sarabeev, V. L., Balbuena, J. A., Morand, S. Testing the enemy release hypothesis: abundance and distribution patterns of helminth communities in grey mullets (Teleostei: Mugilidae) reveal the success of invasive species. *International Journal for Parasitology*. 2017. Vol. 47, No. 10-11. С. 687- 696; 6. Sarabeev, V. L., Balbuena, J. A., Morand, S. The effects of host introduction on the relationships between species richness and aggregation in helminth communities of two species of grey mullets (Teleostei: Mugilidae). *Vie et Milieu*. 2017. Vol. 67, No. 2. С. 121-130; 7. Rodríguez-González, A. G., Sarabeev, V., Balbuena, J. A. Evolutionary morphology in shape and size of haptor anchors in 14 *Ligophorus* spp. (Monogenea: Dactylogyridae). *PLoS ONE*. 2017. Vol. 12, No. 5; 8. Rodríguez González, A., Míguez Lozano, R., Sarabeev, V., та ін. Evolutionary modularity and morphological integration in the haptor anchor structures of *Ligophorus* spp. (Monogenea: Dactylogyridae). *Parasitology Research*. 2016. Vol. 115, No. 9. С. 3519-3533; 9. Sarabeev, V. L. Helminth species richness of introduced and native grey mullets (Teleostei: Mugilidae). *Parasitology International*. 2015. Vol. 64, No. 4. С. 6-17.; 10. Danilkin A.A., Plakhina D.A., Zvychnaya E.Y., Domnich A.V., Kholodova M.V., Sorokin P.A., Volokh A.M. Siberian Roe Deer (*Capreolus pygargus* Palla, 1771) in Ukraine: Analysis of the Mitochondrial and Nuclear DNA. *Biology Bulletin*. 2018. 44(6). Р. 575-583; 11. Zagorodniuk I, Lebedieva N., Barkaszi Z., Korotia O. Mammal sinthecollecti on of the Zoological Museum of Zaporizhi a University: overview and unique specimens. *Visnyk of the Lviv University. Series Biology*. 2020. Issue 82. Р. 136-149. (doi.org/10.30970/vlubs.2020.8212). Загалом, науково-методичний доробок НПП та підвищення кваліфікації забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей і програмних результатів навчання.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

За допомогою конкурсного добору ЗНУ приймає на роботу НПП згідно «Положення про порядок проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладення з ними контрактів (трудових договорів)» (https://www.znu.edu.ua/pidrozdily/vidd_kadriv/pro_konkursnij_v_db_r_npp_ostatochnij_vipravlenij_var_ant_15_05_2020.pdf). Попередньо, про наявність вакансій інформація публікується в газеті "Запорізькій університет". Під час конкурсного відбору враховується рейтинг науково-педагогічної діяльності НПП. Також, враховуються рекомендації моніторингової комісії та опитування здобувачів (https://www.znu.edu.ua/pidrozdily/viddil_monitoryngu/2020/zrazok_opituvannya.pdf). Під час онлайн-спілкування з НПП, керівником і менеджментом ЗВО було з'ясовано, що процедура конкурсного добору викладачів є прозорою і дозволяє забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Під час аудіювання із стейкхолдерами вони повідомили, що дійсно залучаються до організації та реалізації освітнього процесу, надаючи консультативну допомогу щодо реалій сучасного освітнього процесу за даною ОП. Додатково, між ними та ЗНУ укладається договір про співпрацю та можливість проведення практик (Азово-Сиваським національним природним парком Державного управління справами, Запорізькою обласною організацією Українського товариства мисливців і рибалок, ПП «Престиж О» , Запорізьким обласним управлінням лісового і мисливського господарства Державного агентства лісових ресурсів України, Товариством з обмеженою відповідальністю «НВП Укрмисливирибпроект», Державною екологічною інспекцією у Запорізькій області та ін. (<https://www.znu.edu.ua/ukr/university/departments/biology/4801>). Також роботодавців запрошують до участі в екзаменаційній комісії, завдяки чому стейкхолдери мають можливість оцінити рівень знань випускників безпосередньо спілкуючись з ними. Позитивом є постійна плідна співпраця між ЗНУ та роботодавцями, зокрема: обговорення ОП під час профорієнтації, ярмарок освітніх послуг та ін.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Наявна матеріальна база університету та вільний доступ до електронних ресурсів підвищують професійний розвиток НПП. Викладачі мають можливість безкоштовно ознайомитись із науковими статтями, що публікуються в журналах які входять до наукометричних баз Web of Science і Scopus. На базі ЗНУ існує школа педагогічної майстерності (http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normatyvna_basa/kontsepts_ya_shkoli_pedmajsternost_.pdf). Викладачі мають можливість підвищити знання іноземних мов (<https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu>). НПП проходять підвищення кваліфікації (стажування) в Україні або за кордоном. (http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normatyvna_basa/polozhennya_pro_p_dvischennya_kval_f_kats_yi_ta_stazhuvannya_naukovo-pedagog_chnikh_prats_vnik_v_znu.pdf). У ЗНУ забезпечені умови для академічної мобільності за програмою Еразмус+ (доцент кафедри Сарабєєв В.Л. у 2016-2017 рр. підвищення кваліфікації здобув в University of Santiago de Compostela, Spain; у 2019 р. в University of Sorbonne, France, 2019).

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

НПід час онлайн екскурсії ЕГ ознайомила з матеріальною базою університету. Гарант повідомив, що учасників освітнього процесу мають вільний доступ до електронних ресурсів, що забезпечує підвищення професійного розвитку. Зокрема, НПП мають можливість безоплатно ознайомитись з науковими статтями, що публікуються в журналах наукометричних баз Web of Science і Scopus. Адміністративний персонал проінформував, що у ЗНУ існує школа педагогічної майстерності (http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normatyvna_basa/kontsepts_ya_shkoli_pedmajsternost_.pdf). Для підвищення рівня знання іноземної мов викладачам надана можливість відвідувати курси в ЗНУ (<https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu>). НПП мають можливість підвищувати рівень кваліфікації в Україні або за кордоном. (http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normatyvna_basa/polozhennya_pro_p_dvischennya_kval_f_kats_yi_ta_stazhuvannya_naukovo-pedagog_chnikh_prats_vnik_v_znu.pdf). ЗВО має програми з академічної мобільності, зокрема, такі як Еразмус+: підвищення кваліфікації здобув доцент Сарабєєв В. Л. у 2016-2017 рр. – University of Santiago de Compostela, Spain; у 2019 р. – University of Sorbonne, France.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Під час онлайн зустрічі з академічним персоналом було встановлено, що ЗНУ стимулює розвиток викладацької майстерності і це підкріплено відповідними нормативними документами. Зокрема, матеріальне заохочення викладачів регламентується Колективним договором (https://www.znu.edu.ua/docs/kolektivnij_d-r_2017-2022.pdf ; доповнення до нього <https://www.znu.edu.ua/3641.ukr.html> від 06.10.2020). Згідно колективного договору винагороди нараховуються за наступне: «захист докторської – 35 тис. грн., статті 1 і 2 кварталів, включених до наукометричних баз Scopus і Web of Science, підвищено з 5 до 7 тис. грн. (у виданнях 3 та 4 кварталів та без кварталів - 4 тис. грн.). Підвищення значення h-індексу в Scopus/WoS: h=2; h=3–5 тис. грн.; h=4; h=5–7 тис. грн.; h=6; h=7; h=8; h=9-10 тис. грн.; h=10 і вище – 15 тис. грн. Патент на винахід – 3 тис. грн., на корисну модель, свідоцтво про авторське право на твір - 1 тис. 500 грн.». Додатково, заохоченням є подяки та грамоти від ректора, подяки органів влади тощо.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

У ЗНУ існує процедура конкурсного відбору НПП, яка дозволяє досягти необхідного рівня їх професіоналізму для забезпечення ОП за спеціальністю 205 «Лісове господарство». У ЗВО діє рейтингова система заохочення НПП, яка повністю охоплює всі сфери професійної діяльності викладачів. ЗВО сприяє НПП проходити стажування (підвищення кваліфікації) за кордоном, зокрема за програмою Еразмус+.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

У рамках інтернаціоналізації варто Запорізькому національному університету заохочувати та сприяти НПП інших ВУЗів України та закордонних закладів вищої освіти проходити стажування на базі ЗНУ, за відповідною спеціальністю, для більш детального ознайомлення їх із сучасними напрямками розвитку мисливської галузі в регіоні.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ЕГ вважає, що ОП Мисливське за критерієм відповідає вимогам рівню відповідності "А", оскільки навчальний процес за ОП забезпечують висококваліфіковані викладачі (у доцента кафедри Сарабєєв В.Л. індекс Гірша складає 10,0). На забезпечення ОП задіяно шість НПП, я яких три доктори наук: Домніч Валерій Іванович д.б.н., Сарабєєв Володимир Леонідович габілітований доктор, Бондар Олександр Григорович д.ю.н (суміщення). У таких відношеннях це може бути зразком для інших ОП. Роботодавці залучаються до освітнього процесу та готові до співпраці із ЗНУ. Позитивом є впровадження у ЗНУ процедура матеріального заохочення викладачів.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

На сьогодні в університеті навчається більше 17 тисяч студентів. ЗНУ має потужну матеріально-технічну базу та розвинену інфраструктуру (<https://is.gd/TNDzFI>) для комфортного навчання, проживання та дозвілля студентів: 10 навчальних корпусів, сучасний спорткомплекс, 6 гуртожитків (<https://is.gd/hoIKku>), 11 комп'ютерних класів із виходом у Інтернет, Наукова бібліотека, навчально-науково-виробничі центри, навчально-науково-дослідні та науково-дослідні лабораторії, відділ доуніверситетської підготовки, профорієнтації та працевлаштування, служба працевлаштування, відділ проектної діяльності, редакційно-видавничий відділ, зоологічний та етнографічно-краєзнавчий музеї, прес-служба, Інтернет-радіо «Університет», локальна телевізійна мережа «Юніверс-ТБ», інтернет-портал «Пороги», регіональний інформаційно-виробничий вузол, два оздоровчі пункти, дві бази відпочинку на узбережжі Азовського моря та дві на острові Хортиці (<https://www.znu.edu.ua/ukr/university/about-us>). Працюють: студентський клуб культури, спортивний клуб, студентська FM-радіостанція "Юніверс", локальна телевізійна мережа "Юніверс-ТБ", прес-центр, редакція обласної академгазети "ЗНУ", студентський журнал "Дзига" (<https://vuz.online.ua/region/8/124/>). Наукова бібліотека володіє книжковим фондом 508 678 примірників (<https://is.gd/fBubYn>), надає до послуг читачів 3 абонементи та 8 читальних залів, протягом року обслуговує понад 30 тис. читачів, пропонуючи більш 1 млн. примірників сучасних видань; є електронна бібліотека (<https://is.gd/HPswl>, <https://is.gd/Q1ohK9>) та репозитарій (<https://dspace.znu.edu.ua/xmlui/>). ЗВО є засновником наукових фахових видань: «Вісник ЗНУ. Біологічні науки», «Питання біоіндикації та екології», «Актуальні питання біології, екології та хімії», «Культурологічний вісник: Науково-теоретичний щорічник Нижньої Наддніпрянщини» та інші (<https://is.gd/Wvz1s4>, як приклад, <http://visnykznu.org/>, <https://is.gd/gfUXwb>). Відкрито сервіс – Електронний каталог в on-line доступі та on-line замовлення (<http://library.znu.edu.ua/2358.ukr.html>). Біологічний факультет готує понад 900 студентів. Освітній процес забезпечують 58 висококваліфікованих викладачів, серед яких 10 доктори наук, а 40 кандидати наук, доценти. Біологічний факультет вирізняється високими показниками наукової роботи, співпрацює з міжнародними навчальними закладами та науковими установами. (<https://is.gd/rUqdbW>). ОП «Мисливське господарство» започаткована ще з 1989-1990 р.р. На ОП застосовують круглі столи, відкриті лекції, конкурси (<https://is.gd/bAxxCo>, <https://is.gd/bAxxCo>). У підтриманні ОП вагомую роль відіграють Зоологічний музей біологічного факультету ЗНУ, який відкрито в 1991 році. (<https://is.gd/N3mQb1>), лабораторії кафедри, які дуже добре оснащені (<https://is.gd/Qv4nPh>), є ліцензії на професійну діяльність (<https://is.gd/Qv4nPh>). Щороку виділяються кошти на розвиток ОП, що підтвердили всі фокус-групи.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

ЗНУ забезпечує безоплатний доступ академічної спільноти та здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури, інформаційних ресурсів і мережі інтернет (<https://youtu.be/RuuPGWw1os4>). Здобувачі мають вільний доступ до Moodle-платформи (<https://moodle.znu.edu.ua/course/index.php>), що також підтвердили всі стейкхолдери. За дистанційної освіти наводиться перелік дистанційних платформ для онлайн-занять (<https://www.znu.edu.ua/2020/dist/bio.doc>). Створено платформу – Регіональний освітньо-науковий інноваційний комплекс (РОНІК) (<http://sites.znu.edu.ua/ronik/4030.ukr.html>) – добровільне об'єднання закладів освіти всіх рівнів, органів управління освіти з метою розвитку інноваційного освітнього простору Запорізького регіону, яка поєднує зусилля науковців, методистів, вчителів, керівників закладів освіти всіх рівнів, представників органів управління освіти в напрямі науково-методичного забезпечення розвитку інноваційного освітнього простору Запорізького регіону та забезпечує учасників наступною допомогою: консультаційною, дорадчою, науково-дослідницькою, навчально-методичною, інформаційно-роз'яснювальною та іншими. НПП та здобувачі ВО розробляють і впроваджують спільні наукові та практичні проекти: наприклад, електронний квиток мисливця (розроблений спільно зі здобувачами (Олександр Левадний) та НПП кафедри) (<https://web.znu.edu.ua/myslyvstvo/1686.ukr.html>).

ЗНУ забезпечує безперешкодний доступ до навчальних аудиторій, лабораторій та іншої його інфраструктури для осіб, які відносяться до маломобільних груп населення, з урахуванням їх обмежень життєдіяльності, зумовлених станом здоров'я та віком. Так, аудиторія № 244 навчального корпусу № 2 забезпечена спеціалізованим обладнанням для людей з проблемами зору. Навчальні корпуси № 2, 4, 5, 8 та спортивний комплекс обладнані пандусами для інвалідів (<https://www.znu.edu.ua/ukr/university/about-us>). Усі учасники освітнього процесу можуть долучитися до його поліпшення через Форуми ЗНУ (http://sites.znu.edu.ua/forum.php?site_id=20). Під час спілкування з фокус-групами ЕГ виявила, що ЗВО також виділяє кошти для експедицій, які необхідні для забезпечення освітнього процесу ОП.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

На території ЗНУ є студентська поліклініка (Р. 7 Колективного договору, <https://is.gd/A9gMOK>), яка надає невідкладну та кваліфіковану лікарську допомогу студентам та співробітникам та забезпечує щорічний медогляд. У ЗНУ створена достатня соціальна база для нормального функціонування начального закладу та якісної підготовки фахівців (<https://is.gd/GqEH6Q>, <https://is.gd/1P4epg>): відпочинок, участь у різноманітних студіях і заходах забезпечує Студентська рада та Центр культури ЗНУ (<https://is.gd/oEXXEh>, <https://is.gd/mZMZ3j>, <https://culture.znu.edu.ua/>, <https://is.gd/ciQlSo>), про що анонують у соцмережах – Telegram – t.me/cultureznu; Instagram – www.instagram.com/culture.znu; Facebook – www.facebook.com/culture.znu; Group Facebook – www.facebook.com/groups/culture.znu; YouTube – <https://is.gd/Vcfnd>. Проводяться конкурси з соціальних програм: конкурс внутрішніх грантів – здобувачі ВО отримали 170 тис гривень на реалізацію проєктів. Біологічний факультет виграв проєкт FLAG (Forum Legal Achievement Game) та «ДНК (Дуби – нащадки козацтва, інсталяція)» (із юридичним факультетом): у проєкті FLAG пропонується ефективно використовувати символіку ЗВО, створюючи фотозони та емблеми, «ДНК» – студенти пропонують висаджувати на території закладів освіти регіону дуби. Кожен з проєктів отримав 20 тис. гривень (<https://is.gd/avFBTA>). У ЗВО працює Центр незалежних соціологічних досліджень (<https://cistr.zp.ua/>) і Практичний психолог (Марті Ірина Вадимівна, <https://is.gd/XJdFYc>), який проводить індивідуальне психологічне консультування, психологічну діагностику, тренінги. У ЗНУ відкрито два оздоровчі пункти, дві бази відпочинку на узбережжі Азовського моря та дві на острові Хортиці (<https://is.gd/GqEH6Q>, <https://is.gd/3S3Bti>, <http://chervona-kalina.rv.ua/>). Вищенаведені позиції дозволяють задовольнити потреби та інтереси здобувачів і НПП. У ЗНУ для забезпечення безпеки життя та здоров'я здобувачів вищої освіти та НПП проводяться інструктажі з безпеки життєдіяльності, дотримання правил пожежної безпеки, охорони праці (Наказ про протипожежну безпеку та протипожежний режим в університеті, <https://is.gd/ylk5S8>, Наказ ректора №265 від 29.05.15 «Про затвердження протипожежного режиму», <https://is.gd/MVbS3S>), куратори груп та відділ Охорони праці та пожежної безпеки проводять інструктажі щодо безпечного освітнього процесу (<https://is.gd/CWPEAA>, Положення про відділ Охорони праці та пожежної безпеки – <https://is.gd/GKr4YK>). Важливу роль у підтриманні безпечного освітнього середовища відіграє Студентська рада ЗНУ – <https://is.gd/IFZ8Ma>, Положення Студраду ЗНУ, <https://is.gd/MtO3kX>. Проводиться анкетування здобувачів щодо їх потреб – (<https://is.gd/V1norW>, <https://is.gd/ZTpIGy>). Санітарно-технічний стан будівель і споруд ЗНУ відповідає необхідним умовам експлуатації та щорічно оновлюється (<https://is.gd/dr2Ril>). Інформацію, розміщену на вебсайтах ЗНУ, підтвердили стейкхолдери.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

За ОП вставлена співпраця між здобувачами ВО, НПП і адміністрацією з питань соціально-культурного та інформаційного розвитку, освітнього консультування через Відділ виховної роботи (https://sites.znu.edu.ua/liberal_edu/), кураторів груп (Положення про роботу кураторів академічних груп (курсів), <https://is.gd/13k5UA>, <https://is.gd/1yHVJk>, http://sites.znu.edu.ua/liberal_edu/199.ukr.html) та інші служби ЗВО (Відділ моніторингу якості освіти і ліцензування, <https://is.gd/LzYNcO>; Систему забезпечення якості вищої освіти, <https://is.gd/xMAqIg>). У ЗВО формуються наукові школи на кафедрі біології лісу, мисливствознавства та іхтіології, де працювали (ють) учені, відомі в українській і світовій біологічній науці – професор, д.б.н. В.І. Лисенко, професор, д.б.н. І. Ф. Домніч, які започаткували свої наукові школи, д.б.н. В. Л. Сарабєєв. Із 1989 по 1993 р.р. при кафедрі проходили Всеукраїнські курси підвищення кваліфікації працівників мисливських господарств. Викладачі оформили три спеціалізовані аудиторії: зоології хребетних; біології мисливських тварин; науково-дослідну лабораторію біоресурсів навколишнього природного середовища та оцінки якості хутра (<https://web.znu.edu.ua/myslyvstvo/399.ukr.html>, <https://is.gd/6pSWa2>). Значна увага на біологічному факультеті приділяється і навчанню студентів, і їх дозвіллі; на регулярній основі проводяться культурно-масові, естетично-виховні та патріотично-виховні заходи, які сприяють інтелектуальному, естетичному розвитку здобувачів ВО. Проводяться благодійні та волонтерські акції, спортивні заходи. Протягом року проводяться дні інформування для здобувачів ВО, їх національно-патріотичне та екологічне виховання. Кожного семестру здобувачі проводять зустрічі з ректором ЗНУ. Пропагується здоровий спосіб життя – на факультеті проводяться виховні години: «Профілактика з попередження тютюнопаління», «Профілактика вживання алкогольних напоїв», реалізація державної політики у сфері протидії наркоманії, боротьби з незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів «Наркоманія – суспільне зло», виховні бесіди щодо запобігання поширенню наркоманії серед молоді. На факультеті проводяться соціопитування та анкетування – «Патріотичного виховання та політичної активності студентства», «Про покращення соціально-педагогічного супроводу навчально-виховного процесу у вищих навчальних закладах. Щодо покращення морально-психологічного стану студентів, особливо першокурсників

проводиться дослідження їх емоційного стану, щодо попередження насильства у сім'ї – «Повага до людини» (<https://is.gd/NWcijn>). Здобувачі вже на етапі навчання мають можливість визначитися з майбутнім місцем працевлаштування (ярмарки вакансій – JobShop-2018, <https://is.gd/WbHuxC>). У ЗВО є Асоціації випускників ЗНУ (<https://is.gd/Pq5Q6g>, <https://is.gd/5oLkl4>, <https://is.gd/Pu5To8>).

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

ЗНУ забезпечує доступність для навчання осіб із особливими потребами (документальне підтвердження сертифікованого фахівця з питань технічного обстеження будівель та споруд про доступність для осіб з інвалідністю, <https://is.gd/i1L5bM>, <https://is.gd/VMuzmo>; Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у Запорізькому національному університеті, <https://is.gd/ARkwiN>). Здобувачі вищої освіти ЗНУ долучаються до благодійних і волонтерських акцій, співпрацюють із волонтерською організацією «Щаслива дитина». Кожного семестру приймають участь у акціях збору для учасників АТО та Великодній кошик. Студенти брали участь у телемарафоні «Пам'ять». Із нагоди святкування Всесвітнього дня охорони праці, студенти біологічного факультету взяли участь у Дні донора. Із національно-патріотичного виховання протягом року в групах було проведено виховні годин на теми: «Учасники бойових дій на території інших держав», «Україна єдина неподільна», «Пам'ять про перемогу живе в пам'яті народу», «Вшанування пам'яті жертв фашизму», «Пам'ятати. Відродити. Зберегти», «Становлення та розвиток освіти в Запорізькому краї», «В освіту принцип гендерної рівності», «Ксенофобія та расизм. Їх прояви у суспільстві», «Гендерна рівність в освіті», «Відзначення Дня пам'яті жертв політичних репресій»; «Пам'ятаємо – 1939-1945» «День Перемоги. День примирення», Міжнародний день пам'яті жертв Голокосту», «Життєдіяльність осіб з обмеженими можливостями. Наша допомога їм», «Чорнобильські дзвони» (<https://is.gd/NWcijn>). Студенти та викладачі факультету співпрацюють та беруть участь в подіях, спрямованих міжнародному розумінню та толерантності (зустріч із іноземними гостями, що відвідують ЗНУ, святкування Дня Європи, у роботі неформальних та волонтерських організацій (екологічні волонтерські організації, англomовні клуби, зустрічі, що організовують запрошені іноземні викладачі) (<https://is.gd/P9LmKZ>). У ЗВО всі будівлі облаштовані пандусами, є спеціально обладнані вибіркові кімнати для маломобільних груп населення (<https://youtu.be/RuuPGWw1os4>). Для такої категорії здобувачів вищої освіти є можливість навчатися за індивідуальним графіком, дистанційно через систему Moodle (<https://moodle.znu.edu.ua/course/index.php>) та інші платформи. Як приклад розвитку інклюзивної освіти в ЗНУ можна відзначити проведення у закладі в 2018 році Всеукраїнської науково-практичної конференції: «Досвід та перспективи розвитку інклюзивної освіти в Україні: регіональний аспект», у якій взяли участь майже 500 освітян з усієї країни (<https://is.gd/ZZvmzL>). На ОП відсутні приклади організації освітнього процесу для осіб із особливими освітніми потребами, є здобувачі вищої освіти – учасники АТО, що підтвердили всі фокус-групи.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

У ЗНУ діють зрозумілі та чіткі правила вирішення конфліктних ситуацій, які регламентуються (Положення про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ (<https://is.gd/3yDJFp>). Проводяться навчальні кампанії, зокрема, 25.11.2014 року на факультеті соціальної педагогіки та психології ЗНУ в рамках Гендерного форуму 2014, Національної кампанії "Стоп насильству!" та щорічної акції "16 днів проти насильства" проведено круглий стіл «Комплексний підхід щодо профілактики насильства в сім'ї». Подібні зустрічі в ЗНУ стали вже традиційними. Так, щороку з 25 листопада по 10 грудня тут проводять інформаційні акції, основна мета яких – підвищити рівень усвідомлення суспільством гендерних проблем, проблем насильства, торгівлі людьми та жорстокого поводження з дітьми. Задля обговорення проблем насильства в сім'ї зібралися разом провідні науковці, фахівці вищої школи, студенти факультету соціальної педагогіки та психології ЗНУ та інших ЗВО України (<https://is.gd/Y1fYtA>, <https://is.gd/M6VhOZ>). Політика ЗНУ у питаннях корупції сповідує нульову толерантність. Щорічно ректором розробляється наказ та план заходів запобігання та протидії корупції (Наказ ЗНУ №485 від 22.12.2018 р.). Ректором впроваджено номер телефону гарячої лінії (061) 228-75-03 «Запобігання проявам корупції», а на проректора з науково-педагогічної роботи покладено зобов'язання постійно здійснювати реєстрацію повідомлень, звернень, які надходять за цією гарячою лінією чи через спеціально встановлені у кожному корпусі «скриньки довіри» та невідкладно повідомляти ректора про їх надходження. У ЗНУ функціонує юридичний відділ, який здійснює юридичну допомогу студентам і викладачам. Політика врегулювання конфліктних ситуацій представлена в положенні про юридичний відділ (<https://is.gd/cKEGte>), на сайті ЗНУ є розділ «Запобігання корупції» (<https://is.gd/EIGssR>), де перелічено заходи, які вживає ЗНУ для запобігання корупції. Також у ЗНУ діє уповноважена особа з питань запобігання корупції (Воронков В. В., 1 корп., 29 каб., тел. +38 (0612) 289-14-18). Щорічно проводяться ознайомчі лекції з роз'ясненнями питань запобігання корупції (<https://is.gd/Xo8r36>). Можна звернутися до практичного психолога щодо вирішення конфліктних ситуацій, всякого роду домагань або корупції в освітньому процесі. Адміністрацією ЗВО та кураторами груп проводиться навчання та роз'яснення здобувачам вищої освіти щодо дій при корупційних та інших видів дискримінації або приниження з боку осіб, які забезпечують навчальний процес або прирівняних до них. На ОП «Мисливське господарство» не виявлено заяв, скарг щодо дискримінації, різних видів домагань або корупції.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

ЕГ встановила, що фінансові та матеріально-технічні ресурси забезпечення ОП; доступ ННП та здобувачів до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів; безпека освітнього середовища; освітня, організаційна, інформаційна, консультативна та соціальна підтримка здобувачів з боку ЗВО; умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами; чіткі, зрозумілі та доступні для учасників освітнього процесу. Політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій за Критерієм 7 у ЗНУ є зразковими. З матеріально-технічного забезпечення: створено платформу – Регіональний освітньо-науковий інноваційний комплекс (РОНІК) (<https://is.gd/9dpxbI>); Віртуальний консультативний центр ЗНУ (<https://is.gd/51LxSS>); профорієнтаційні проекти «Абітурієнт» (проект «One day at university», проект Кубок ректора «Веселі старты – абітурієнт 2019» (<https://is.gd/z5HsdT>)); форуми: навчання, дозвілля, абітурієнтам (<https://is.gd/YLvAwP>). У ЗВО є освітні центри: Школа Конфуція з вивчення китайської мови, Центр польської мови і культури ім. Яна III Собеського, Міжнародний Шекспірівський центр, Центр післядипломної освіти, Центр інтенсивного вивчення іноземних мов, Гете-Інститут (<https://is.gd/GqEH6Q>). У 2007 році створено Психологічний клуб здобувачем ВО (<https://is.gd/SPd6KV>). Розроблено мапу сайту для зручності пошуку та використання інформації (можна збільшувати розмір сайту для людей із особливими потребами (<https://is.gd/XvKIXR>, <https://znu.edu.ua/> - іконка – око)). Вільний і безкоштовний допуск здобувачів ВО та НПП до інфраструктури ЗВО, інформаційних ресурсів і мережі інтернет, упроваджена діджиталізація ЗНУ: створена система QR-code доступів до сайту, іншої інформації (проект «Знайомі незнайомці») (<https://znu.edu.ua/>, <https://is.gd/HqpmjW>) і оформлення документів (форми електронного подання заявок і документів, і система внутрішнього документообігу, електронні запити (docflow.znu.edu.ua, <https://is.gd/7Gl8SI>). Інформація дублюється в соціальних мережах. До освітнього процесу долучаються професіонали-практики (Служба працевлаштувань контактує з роботодавцями (<https://is.gd/cAZjx5>, <https://is.gd/6X2cDs>)), на ОП окремі лекції читає завідувач сектору мисливського господарства та роботи з ЗМІ Запорізького ОУЛМГ Лугінін М. С. (відеозустріч із роботодавцями). ЗВО створює спільні проекти, НПП співпрацюють із здобувачами для створення наукового продукту: електронний квиток мисливця – розроблений зі здобувачами (Олександр Левадний) та НПП кафедри. ЗНУ приймає участь у соціальних проектах (проект Україна-Норвегія - для адаптації військовослужбовців (на ОП навчається учасник АТО) (<https://is.gd/vizH8h>)). Суттєву роль у розвитку освітнього процесу відіграє Студрада ЗНУ. Здобувачі задоволені якістю та їх підтримкою з боку ОП. Освітня та науково-виробнича практики ОП матеріально та технічно забезпечуються ЗНУ (відеозустріч із академічним персоналом). Викладачі та здобувачі поєднують наукову та виробничу діяльності (<https://is.gd/Qv4nPh>).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабких сторін із даного критерію не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Фінансові та матеріально-технічні ресурси; доступ до інфраструктури та інформресурсів; безпека освітнього середовища; освітня, організаційна, інформаційна, консультативна та соціальна підтримка здобувачів з боку ЗВО; умови реалізації права на освіту осіб з особливими освітніми потребами – чіткі, зрозумілі та доступні для учасників освітнього процесу; політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ є зразковими. Залучення до освітнього процесу професіоналів-практиків, створення з ними спільних проектів, співпраця НПП із здобувачами у створенні наукового продукту, вагома соціальна роль Студентської ради формують позитивне відношення у здобувачів до ЗВО. ОП «Мисливське господарство» повністю відповідає вимогам Критерію 7.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

ЗНУ дотримується процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП «Мисливське господарство» у відповідності до системи забезпечення якості вищої освіти (<https://is.gd/xMAqIg>): Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в ЗНУ – <https://is.gd/r356n9>, Рішення Вченої ради

Запорізького національного університету від 29 жовтня 2019 р. «Про систему внутрішнього забезпечення якості освіти в університеті» – <https://is.gd/qTBrFB>, Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG) – <https://is.gd/d61bip>. Контролем якості освітнього процесу та ОП займається Відділ моніторингу якості освіти і ліцензування – Положення про відділ моніторингу якості освіти і ліцензування, <https://is.gd/6YiIrA>. Відділ моніторингу якості освіти і ліцензування створений наказом ректора університету у 2007 році з метою забезпечення реалізації державної політики з питань моніторингу якості освіти, ліцензування та акредитації, який підпорядковується проректору з науково-педагогічної роботи (<https://is.gd/LzYNcO>). ЗНУ долучився до проекту QUAERE «Система забезпечення якості освіти в Україні: розвиток на основі ENQA стандартів та рекомендацій», який проводився 7 вересня 2018 р. у приміщенні Міністерства освіти і науки України відбувалося підсумкове засідання в рамках проекту QUAERE «Система забезпечення якості освіти в Україні: розвиток на основі ENQA стандартів та рекомендацій», що фінансується ЄС в рамках програми Erasmus+ (<https://is.gd/OI41x9>). ЗНУ долучається і до інших заходів щодо поліпшення освітнього процесу (<https://is.gd/YNzc9R>, <https://is.gd/onBZxb>). Навіть в умовах карантину ЗНУ проводить моніторинг якості організації освітнього процесу: (Розпорядження ректора «Про моніторинг якості організації освітнього процесу під час карантину» (<https://is.gd/Rsyn44>, <https://is.gd/5I1yQy>)). Періодичний перегляд ОП здійснюється висококваліфікованим академічним персоналом (проектною групою ОП), професіоналами-практиками, роботодавцями та випускниками й оновлюється щороку згідно змін у законодавстві та наданих пропозицій стейкхолдерів (<https://is.gd/4eHATM>). При спілкуванні з гарантом ОП, здобувачами, НПП, іншими стейкхолдерами ЕГ виявила, що ЗНУ дотримується процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми (відгуки стейкхолдерів (<https://is.gd/clQf1D>), засідання проектною групою ОП «Мисливське господарство» (<https://is.gd/q5Kbkv>)). Проект ОП офіційно оприлюднюється на сайті ЗНУ (<https://is.gd/NKNyTB>, <https://is.gd/LqrC51>), після чого усі охочі можуть долучитися до доопрацювання, після чого Вчена рада ЗНУ затверджує ОП з урахуванням рекомендацій і пропозицій стейкхолдерів. ОП «Мисливське господарство» оприлюднюється на офіційному сайті університету: <https://is.gd/4eHATM>, <https://is.gd/mt2GNL>.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

На зустрічах із різними стейкхолдерами, ЕГ дійшла висновку, що здобувачі приймають участь у періодичному перегляді ОП безпосередньо (через «Скриньку довіри», спілкуванні з НПП, кураторами груп, завідувачем кафедри, деканом факультету, ректором ЗНУ, так і через Студентську раду ЗНУ (Студентська рада запустила інформаційний проект: «ЗНУ – абітурієнту» - <https://is.gd/bNxprD>, Представники студактиву та ректорату обговорили механізми вдосконалення роботи – <https://is.gd/MNW6h5>, Михайло Винницький: «Студенти мають стати повноправними учасниками освітнього процесу» - <https://is.gd/IYRaS4> та інші заходи). Здобувачі долучаються до поліпшення ОП «Мисливське господарство» та освітнього процесу ЗНУ також через їх анкетування (<https://is.gd/ZTpIGy>, <https://is.gd/ZTpIGy>) та аналізу цих анкет (<https://is.gd/dEWHiH>). На зустрічах із адміністрацією та НПП, здобувачі та їх представники регулярно обговорюють свої потреби, інтереси та інші питання освітнього процесу.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

У ЗНУ роботодавці долучаються до періодичного перегляду ОП «Мисливське господарство» та інших процедурах забезпечення її якості. ЕГ надані відгуки роботодавців щодо ОП «Мисливське господарство» - <https://is.gd/clQf1D>, які надали пропозиції щодо поліпшення освітнього процесу з даної ОП. При спілкуванні з роботодавцями, вони підтвердили участь у процесі періодичного перегляду ОП (<https://is.gd/clQf1D>). Треба зазначити, що необхідно залучати більшу кількість стейкхолдерів (і з різних напрямів діяльності в мисливському господарстві) у розгляді та оптимізації ОП. Як підсумок треба зазначити про безпосередню участь роботодавців у процесі періодичного перегляду освітньої програми та інших процедурах забезпечення її якості.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

24 червня 2016 р. в ЗНУ презентували безкоштовну інформаційну регіональну інтернет-платформу професійного успіху «Смарт-уп». На ній здобувачі розміщують власний професійний профайл і пробують працевлаштуватися або отримати шанс побувати на стажуванні в найкращих роботодавців міста. Захід був організований представниками громадської організації «Смарт» та Центру незалежних соціологічних досліджень ЗНУ. Презентацію інтернет-платформи для студентів провели голова громадської організації «Смарт» Оксана Ковтун та керівник Центру незалежних соціологічних досліджень ЗНУ Надія Кузьмічова. Основною ідеєю проекту стало створення такої інтернет-платформи, яка б передбачала розміщення професійних профайлів випускників навчальних закладів і слугувала майданчиком для реалізації потреби в підборі персоналу роботодавців запорізького регіону та у працевлаштуванні випускників ПТНЗ та ВНЗ. Ця платформа зосереджується виключно на молодих фахівцях і на реальних потребах роботодавців і заснована на технології процесу взаємодії двох зацікавлених сторін, передбачаючи розміщення «працюючих» профайлів випускників навчальних закладів і реальне закриття вакансій

(<https://is.gd/gvNrKZ>). Також у ЗНУ з 2015 року розробляють програму комплексного супроводу кар'єрного розвитку студента. На базі відділу доуніверситетської підготовки, профорієнтації та працевлаштування ЗНУ ведеться робота з розробки комплексного супроводу кар'єрного розвитку студентів нашого університету. Першим етапом для створення такої програми стали анкетування та психологічна діагностика студентів випускних курсів усіх факультетів ЗНУ. Головною метою цієї програми є допомога випускникам ЗВО на етапі працевлаштування та сприяння побудові кар'єри. Здійснення цього завдання передбачає цілий комплекс заходів: проведення психологічної діагностики, дослідження профілю студента і створення банку психодіагностичних методик, проведення тренінгової роботи, а також створення ресурсно-методичного забезпечення професійно-орієнтованого розвитку. Робота із впровадження новітнього підходу до підготовки випускників ЗВО перебуває на початковій стадії розробки. Із іншого боку, фахівцями відділу буде проводитися моніторинг потреб і запитів щодо фахових якостей працівників з боку роботодавців, і така двобічна взаємодія триватиме постійно. Кінцевою метою такої роботи є створення умов для якісної підготовки молодого фахівця, який буде прагнути особистісного та фахового розвитку, матиме навички активного пошуку роботи і вміння презентувати себе належним чином, аби завжди бути затребуваним на ринку праці (<https://is.gd/VD2DEP>). Створена Асоціація випускників ЗНУ (<https://is.gd/Pu5To8>). В Асоціації випускників ЗНУ сьогодні представлені викладачі, теперішні та потенційні роботодавці. Здійснюються заходи щодо добровільного залучення випускників до участі в реалізації даної ОП «Мисливське господарство».

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Суттєвих недоліків під час акредитації ОП не було виявлено. ЗНУ своєчасно реагує на пропозиції та рекомендації щодо поліпшення освітнього середовища та реалізації ОП, що пропонуються стейкхолдерами, що підтвердили фокус-групи під час відеозустрічей (зустріч із роботодавцями, адміністративним персоналом, відкрита та резервна зустрічі). За словами проректора з науково-педагогічної роботи Ю. Каганова, для університету наразі одним із пріоритетних завдань є вдосконалення та модернізація існуючих заходів, процедур і механізмів для забезпечення цілісної системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти. Із урахуванням цього Вченою радою університету 25 вересня 2018 р. було ухвалено відповідні рішення, пов'язані із запровадженням оцінювання здобувачами якості викладання навчальних дисциплін, впровадженням рейтингів кафедр і науково-педагогічних працівників університету, проведенням соціологічних досліджень щодо якості освітнього процесу, створенням репозитарію кваліфікаційних робіт здобувачів ВО, вдосконалення системи перегляду та оновлення освітніх програм, модернізацією інформаційних систем управління університетом, затвердженям, за погодженням зі студентським самоврядуванням, Кодексу академічної доброчесності. Під час інших засідань учасники ЗНУ розглянули та обговорили зміни та доповнення до нормативних документів: Порядку реалізації студентами права на вільний вибір навчальних дисциплін, Порядку призначення і виплати академічних стипендій, Положення про Екзаменаційну комісію з атестації здобувачів вищої освіти, Положення про порядок розрахунку та розподілу навчального навантаження й перелік основних видів методичної, наукової, організаційної роботи науково-педагогічних працівників і Положення про порядок замовлення, виготовлення, видачі та обліку документів про освіту державного зразка та додатку до них у ЗНУ, врахування участі студентів у програмах стажування і академічних обмінах, науково-громадській і іншій діяльності (<https://is.gd/OI41x9>, <https://is.gd/mquqRY>). Під час реалізації цих і інших елементів для колективу університету важливою є гармонізація власного досвіду з кращими європейськими практиками та розбудовою системи зовнішнього забезпечення якості вищої освіти ЗНУ приймає участь та є організатором міжнародних і всеукраїнських заходів щодо формування якості освіти (<https://is.gd/OI41x9>, <https://is.gd/MGXSJN>, <https://is.gd/eOl82L>, <https://is.gd/mquqRY>), виступає базою для навчання експертів із акредитації (<https://is.gd/xtTEh5>) і формують «дорожні карти» якості освіти. На офіційному сайті ЗНУ завчасно подається проєкт ОП для громадського обговорення (<https://is.gd/NKNyTB>, <https://is.gd/LqpC51>).

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація програми ОПП «Мисливське господарство» проводиться вперше. У 1989 році на біологічному факультеті ЗНУ у рамках спеціальності Біологія було започатковано спеціалізацію Мисливствознавство. У зв'язку зі змінами нормативної бази здійснення освітнього процесу у 2013 році було проведено ліцензування діяльності з надання освітньої послуги у сфері вищої освіти при підготовці фахівців спеціальності 8.09010302 «Мисливське господарство» галузі знань 0901 «Сільське господарство і лісництво», ОКР магістр. Науково-педагогічними працівниками кафедри і факультету було розроблено тимчасовий стандарт вищої освіти (освітньо-кваліфікаційна характеристика магістра, освітньо-професійна програма підготовки магістра, засоби діагностики якості вищої освіти магістра). У 2015 р. відбулася акредитація спеціальності 8.09010302 «Мисливське господарство» (205 Лісове господарство) галузі знань 0901 «Сільське господарство і лісництво» (20 Аграрні науки та продовольство) освітнього ступеня «магістр» (Сертифікат про акредитацію Серія НД №0891932 відповідно до рішення Акредитаційної комісії від 01.03.2016 р. протокол № 120. Термін дії сертифіката до 1 липня 2021 р.). Відбулося розширення інформаційного наповнення сайтів кафедри біології лісу, мисливствознавства та іхтіології та біологічного факультету щодо представлення інформації про освітні програми, навчання і викладання за ними. Це підтверджено під час інтерв'ювання здобувачів вищої освіти, НПП, які забезпечують освітній процес за ОП і гаранта ОП.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

У ЗНУ сформована культура якості академічної спільноти, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми: Кодекс академічної доброчесності – <https://is.gd/BWBwPo>, Положення по систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в ЗНУ – <https://is.gd/r356n9>, Положення про організацію освітнього процесу у ЗНУ – <https://is.gd/9llVMp>. У ЗВО організовуються вебінари «Інтернет і онлайн-етикет», «Кіберзлочинність - як не стати жертвою», «Захист дітей в інтернеті від сексуальних ризиків», які також формують культуру якості ОП (<https://is.gd/AeK6MP>). Підтверджується залученням усіх учасників освітнього процесу до формування ОП. Під час експертизи з'ясовано, що адміністрація ЗВО, усі його підрозділи, гарант ОП та академічна спільнота розвиває освітню програму та завжди готова до її удосконалення. Здобутки та досягнення ЗНУ відзначені на міжнародних виставках. Так, за результатами виставки «Освіта та кар'єра-2011» університет став переможцем та отримав золоту медаль у номінації «Розвиток студентської науково-дослідної роботи». ЗВО присвоїли почесне звання «Лідер національної освіти». У 2012 році ЗНУ отримав золоту медаль та відповідний диплом у номінації «Розвиток матеріально-технічної бази навчального закладу» за результатами виставки «Освіта та кар'єра-2012». У 2013 році ЗВО отримав Гран-прі та диплом у номінаціях «Міжнародне співробітництво в галузі освіти і науки» та «Кращий дизайн офіційного сайту вищого навчального закладу»; у 2014 – Гран-прі та диплом у номінації «Компетентнісний підхід в освітній діяльності вищої школи», а у 2015 – Гран-прі та диплом у номінації «Інноваційний розвиток освіти та сучасні педагогічні технології». ЗВО здобув почесне звання «Лідер вищої освіти України» (<https://is.gd/GqEH6Q>). У жовтні 2015 р. ЗНУ взяв участь у XVII Міжнародному форумі «Інноватика в сучасній освіті», де отримав диплом лауреата конкурсу I ступеня в номінації «Інновації у створенні та функціонуванні інформаційно-освітнього середовища навчального закладу». ЗНУ був також нагороджений дипломом за активне впровадження інноваційних технологій у процес навчання і виховання. Ректора ЗНУ відзначили Подякою за наполегливу працю та системну організаторську діяльність з інноваційного оновлення національної освіти (<https://is.gd/GqEH6Q>). На регулярній основі і прозоро проводиться конкурс до вступу на місця державного замовлення; контракти з НПП, підготовка та оновлення ОП, навчальних планів, робочих програм дисциплін; складання графіків робочого часу здобувачів; формування індивідуальної освітньої траєкторії навчання; ведеться перевірка друкованої та творчої продукції здобувачів вищої освіти та НПП на наявність академічного плагіату (<https://is.gd/bO51fR>). Усі залучені до освітнього процесу зацікавлені в поліпшенні ОП «Мисливське господарство» та культури якості освітнього середовища.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Процедура внутрішнього забезпечення якості освітньої програми є відкритою та прозорою, що сприяє формуванню корпоративної культури якості освітнього середовища ЗНУ. Усі зацікавлені сторони освітнього процесу беруть участь у його поліпшенні як партнери, що забезпечує постійний розвиток освітньої програми. У межах ЗВО є реально сформована культура внутрішнього забезпечення якості освітньої програми. Навіть у складних та стресових умовах ЗВО забезпечує культуру якості освітнього процесу. На сайті ЗНУ відображаються всі документи, що стосуються якості освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

На веб-сайті ЗНУ (блогі кафедри) не висвітлюється результат анкетування чи інформація щодо отриманих пропозицій від стейкхолдерів стосовно поліпшення ОП, що акредитується. Рекомендується: - відображати в відкритому доступі на офіційному порталі університету (та/або факультету (кафедри)) з можливістю їх обговорення на форумі результати внутрішнього забезпечення якості освітньої програми, на кожному її етапі формування (що передбачено за іншими форумами (http://sites.znu.edu.ua/forum.php?site_id=20)) для збільшення кількості респондентів, які будуть приймати участь у поліпшенні ОП, а не лише запрошених чи залучених стейкхолдерів, в тому числі інші ЗВО, науково-дослідні установи, представники іноземних компаній і громадські організації; - висвітлювати загальну таблицю результатів пропозицій і поліпшення ОП (та окремо ті, що долучені до покращення ОП) після проходження анкетування всіх стейкхолдерів із ОП.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Зважаючи на сильні сторони ОП та рекомендації надані ЕГ щодо вдосконалення ОП у контексті Критерію 8, активну позицію ЗНУ та стейкхолдерів щодо подальшої співпраці у напрямку вдосконалення ОП і рекомендацій щодо підкритерію 8.5, експертна група зробила висновок, що оцінка за даним критерієм відповідає рівню В.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу регулюється документами («Нормативно-правові документи» (<https://www.znu.edu.ua/3641.ukr.html>) і «Освітні програми» Біологічного факультету ЗНУ (<https://is.gd/KUBJev>)), Статут Запорізького національного університету (<https://is.gd/H2LEs2>), Стратегія розвитку Запорізького національного університету на 2018-2022 рр (<https://is.gd/L8wAj4>), Стратегія інтернаціоналізації Запорізького національного університету (<https://is.gd/ssC5l4>), Колективний договір на 2017 - 2022 роки (<https://is.gd/A9gMOK>), Зміни та доповнення до Колективного договору (<https://is.gd/3Y1JAn>, <https://is.gd/ezXPnl>, <https://is.gd/dHJo05>, <https://is.gd/SD8ILI>), Правила внутрішнього розпорядку ЗНУ (<https://is.gd/Bc4VRO>), Положення про Наглядову раду Запорізького національного університету (<https://is.gd/DXqCkQ>), План основних заходів Запорізького національного університету на 2020-2021 навчальний рік (<https://is.gd/sn4WeV>), Наказ ректора "Про використання державної мови в Запорізькому національному університеті" (<https://is.gd/KZAsNS>), Положення про порядок проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладення з ними контрактів (трудових договорів) (<https://is.gd/BkrzrR>), Критерії рейтингового оцінювання науково-педагогічних працівників Запорізького національного університету (<https://is.gd/p5QWDz>), Порядок формування рейтингу успішності студентів ЗНУ для призначення академічних стипендій (<https://is.gd/rLpw35>), Положення про організацію освітнього процесу у ЗНУ (<https://is.gd/9llVMp>), Положення по систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в ЗНУ (<https://is.gd/r356n9>), Кодекс академічної доброчесності (<https://is.gd/BWBwPo>), Порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін у ЗНУ (<https://is.gd/8PzeNl>), Положення про порядок переведення, відрядження та поновлення студентів у ЗНУ (<https://is.gd/VYzb1Y>), Положення про розроблення та оформлення освітньої програми ЗНУ (<https://is.gd/AneL9Q>), Освітньо-професійна програма другого рівня вищої освіти (магістр) «Мисливське господарство» (<https://is.gd/4eHATM>, <https://is.gd/gwJBLU>) і інші. Новини, події, документи та життя ЗВО анонсуються та дублюються у соціальних мережах: <https://www.facebook.com/culture.znu/>, <https://www.facebook.com/biofacultyznu>, <https://www.facebook.com/srznu/>, <https://www.instagram.com/znu.official/?hl=ru>, <https://t.me/biofacultyznu>. Нормативно-правові документи ЗНУ є публічними, доступними та розміщені на сайті ЗВО у відкритому доступі. Усі документи розподілені за напрямками використання та розміщені у повному обсязі.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

ОП «Мисливське господарство» другого рівня вищої освіти (магістр) за спеціальністю 205 «Лісове господарство» наведено на сайті ЗНУ – http://sites.znu.edu.ua/cms/index.php?action=news/view_details&news_id=50523&lang=ukr&news_code=dlya-gromadskogo-obgovorennya-proponu--tsya-pro--kt-osvitno-profesijnoi-programi---mislivske-gospodarstvo---magisterskogo-rivnya, http://sites.znu.edu.ua/public_discussions//2020/03/2020_OPP_mag_MG.pdf. Також на вебсторінці в ЗНУ, у розділі «Громадське обговорення» можливо ознайомитися й з іншими проектами ОП ЗНУ та проектами нормативних документів (http://sites.znu.edu.ua/cms/index.php?action=news/view&site_id=105&lang=ukr&) для внесення пропозицій. Дану інформацію підтвердили всі фокус-групи залучені до акредитації ОП.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

За посиланнями – <https://is.gd/4eHATM>, <https://is.gd/gwJBLU> – можливо ознайомитись із ОП «Мисливське господарство» (магістр) та іншою інформацією щодо ОП (анотацією (<https://www.znu.edu.ua/opp2019/3877.ukr.html>) і переліком компонентів освітньо-професійної програми, навчальним планом підготовки магістрів і силабусами навчальних дисциплін (<https://is.gd/kDE6wm>, <https://is.gd/jheiv>, <https://is.gd/uYgCZt>)). На кожному етапі провадження освітнього процесу з ОП «Мисливське господарство» пропонується надавати пропозиції щодо вдосконалення змісту освітньої програми та надсилати їх на e-mail: vnr@znu.edu.ua. У розділі «Біологічний факультет» (<https://www.znu.edu.ua/ukr/university/departments/biology>) можливо ознайомитися з освітнім процесом в цілому по факультету та, безпосередньо, з ОП «Мисливське господарство». Щодо наукової, міжнародної діяльності та студентського життя на Біологічному факультеті ЗНУ додатково можна ознайомитися на його сайті – <http://sites.znu.edu.ua/bio/>, де також дублюється інформація щодо освітнього процесу (наприклад, <https://is.gd/zteO2A>, <https://is.gd/3HbxMN>). У ЗВО існує практика залучати Європейських експертів до поліпшення та моніторингу ОП ЗНУ (наприклад, експертів DESTIN, <https://is.gd/mvbVaK>). Інформацію розміщену на веб-сайтах ЗНУ підтвердили всі групи стейкхолдерів. Документація ЗНУ знаходиться у вільному доступі та є публічною.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

На веб-сторінці ЗНУ розмішені нормативні документи у відкритому та публічному доступі для всіх бажаючих ознайомитися з ними. Також ЗВО вчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті проекти ОП із метою отримання пропозиції зацікавлених сторін. Проводиться потужний моніторинг законодавчої бази та розробка внутрішніх нормативних документів. Новини, події, документи та життя ЗВО анонсуються та дублюються не тільки на офіційних сторінках, але й у соціальних мережах.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

ЕГ слабких сторін щодо критерію 9 в ОП «Мисливське господарство» та в цілому в ЗНУ не виявлено. Рекомендовано розширити співпрацю зі стейкхолдерами з розробки нормативних документів освітньої програми «Мисливське господарство», для отримання взірцевого характеру провадження освітнього процесу з даної ОП.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Усі документи, що складають публічність і прозорість ЗНУ розроблені у відповідності до вимог та забезпечують високу якість освітнього процесу. ОП «Мисливське господарство» має достатній рівень узгодженості з якісними характеристиками за всіма підкритеріями. Виходячи з розгляду документів, сайтів, онлайн зустрічей із стейкхолдерами та іншої інформації, експертна група дійшла висновку щодо достатньої відповідності ОП Критерію 9.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

ЕГ відмічає сучасний рівень ОП Мисливське господарство; зразковий штат НПП (з шести викладачів – 3 доктори наук, один з них доктор габілітований, дисертація захищена в Сорбонні), матеріально-технічне забезпечення лабораторій випускової кафедри та матеріально-технічне забезпечення виробничої практики з мисливського господарства зразкове.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	A
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	A
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Шукель Ігор Володимирович

Члени експертної групи

Ярошук Роман Анатолійович

Коваль Геннадій Володимирович